

NAJNOVIJE MANIPULACIJE U HRVATSKOM MEDIJSKOM PROSTORU

Uvrede pseudolingvistice

Tjednik Nacional objavio je 20. prosinca 2011. ključne dijelove pisma Neutemeljeno i utuživo vrijeđanje Marija Grčevića (u povodu intervjua sa Snježanom Kordić u Nacionalu od 6. prosinca 2011). Ovdje donosimo cjelovit Grčevićev tekst u koji su uključeni znatno prošireni i doradjeni dijelovi.

U Nacionalu br. 838. od 6. prosinca 2011. (str. 64–68) objavljen je intervju sa Snježanom Kordić pod naslovom HAZU treba rasformirati i taj novac dati studentima za besplatni studij. Stanje u kroatistici Kordićeva smatra nepodnošljivim, a glavnim krivcima predstavlja akademike Stjepana Babića, Radoslava Katičića i Dalibora Brozovića. Izlaz iz postojeće situacije vidi u ukidanju kroatističkih lektorskih službi i u reformiranju ili rasformiranju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Novinarica Nacionala Sofija Popović tvrdi da je Snježana Kordić, nakon što je početkom 90-ih bila sveučilišna asistentica na fakultetima u Osijeku i Zagrebu, petnaestak godina predavala kao docentica i gostujuća profesorica na više slavističkih katedara u Njemačkoj. Tomu treba pridodati da je u Njemačkoj radila nekoliko godina kao lektorica i da joj je odlazak u Njemačku kao ugovornoj lektorici omogućio Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Pored toga, prema autobiografiji, Snježana je Kordić u Njemačkoj kao gostujuća profesorica predavala samo šest mjeseci, a ne petnaestak godina.

Sofija Popović kaže da se Snježana Kordić „nakon 18 godina nedavno“ vratila u Zagreb, tj. u Hrvatsku. Njezino posljednje pitanje glasi: „Nije li neobično što nekoga s vašim referencama danas u Hrvatskoj nitko ne želi zaposliti?“ Snježana Kordić odgovara: „Prije dvadeset godina počela sam polemizirati s Babićem i znala sam što to znači.“

■ Znanost kao ideologija

Budući da je novinarka Nacionala već priupitala zašto navodno „nitko“ u Hrvatskoj ne želi zaposliti Snježanu Kordić – koja se pak u Hrvatsku prema novinarkinoj tvrdnji tek „nedavno“ vratila – mogla je upitati i to zašto Snježanu Kordić godinama nitko nije želio zaposliti u Njemačkoj, tj. zašto ondje nije prolazila na natjecanjima za stalna radna mjesta na koje se prijavljivala. Zvonko je Pandžić to prokomentirao 2010. ovim riječima: „Kordićeva već godinama ne radi u struci, pa ni kao obična lektorica bilo kojega jezika, barem ne u Njemačkoj. Ovdje je naime njezina 'znanost' prepoznata kao prozelitsko ideologiziranje, onkraj bilo koje suvisle jezikoslovne teorije. Nije prošla ni njezina priča da je u Hrvatskoj 'progonjena na jezičnoj osnovi', eda bi joj stoga Nijemci, mislila je, dali azil, respective kakvu profesuru za 'srpskohrvatski jezik'.“

Dosadašnji neuspjeh Kordićeve u inozemstvu predstavljen je u Nacionalu kao uspjeh, a današnji njezin neuspjeh u Hrvatskoj svaljen je na leđa profesora Babića. Pored toga, novinarka Nacionala nije rekla je li se S. Kordić uopće javljala na natjecanje za radna mjesta u Hrvatskoj, ili bi se trebala zaposliti mimo natječaja, isključivo na temelju „hrabrosti“, „zasluga“ i „kvaliteta“ koje su kao „korisne“ „prepoznale“ pojedine ovdašnje priopćajnice i novinari. Da je S. Kordić rekla koju o takvim pitanjima, za svoj neuspjeh zasigurno ne bi mogla optužiti profesora Babića. Babić je kao profesor u mirovini već od 1991. (rođen je 1925) i nikada nije bio član stručnoga povjerenstva ili sličnoga tijela koje bi odlučivalo o zaposeljavanju S. Kordić. Sve kad bi Babić „danas“ iznenada i htio sprečavati zapošljavanje S. Kordić, to već najmanje pola godine zbog promijenjenoga zdravstvenog stanja ni teoretski ne bi mogao. Da se S. Kordić bolje informirala, znala bi za Babićevo zdravstveno stanje pa bi krivca tražila u nekom drugom. Svi koji profesora Babića imalo bolje poznaju znaju da se takvim poslovima nije bavio ni u vrijeme u koje je bio u naponu snaga. Dapače, osobno sam svjedokom da je još prije dvije-tri godine pokušavao uspostaviti komunikaciju sa Snježanom Kordić i razgovarati o predmetima o kojima ona piše. Kordićeva se oglašila na e-pismo koje sam joj u vezi

s tim poslao, a oglašila se i na osobno e-pismo profesora Babića. Iz komentara Nacionalove novinarkine može se iščitati da oglašavanje S. Kordić nije uvjetovano time da se ona možda ne služi e-poštom: „Autorica, svjesna da ima posla s opasnim svijetom, potpuno se povukla iz javnosti i komunikaciju obavljala isključivo e-mailom.“

Novinarica Nacionala i Snježana Kordić proputile su spomenuti činjenicu da je S. Kordić zbog svojih ekstremističkih stavova i vrijeđanja neistomišljenika ušla u sukob s nevjerojatno velikim brojem jezikoslovaca i kulturnih djelatnika. Spomenuo bih ovdje samo neke od onih koje je javno napadala ili kritizirala zbog navodnoga „nacionalizma u jeziku“ (odnosno „nacionalističkoga pristupa jeziku“), ili one koji su se osjećali potaknutim javno polemizirati protiv

njezinih istupa vezanih uz hrvatski jezik: Ivo Pranjković, Josip Silić, Marko Samardžija, Stjepan Damjanović, Ivo Žanić, Tonko Maroević, Leopold Auburger, Werner Lehfeldt, Monika Wingender, Robert Greenberg, Midhat Riđanović, Vinko Grubišić, Zvonko Pandžić, Anđela Francić, Lana Hudeček, Milica Mihaljević, Sanda Ham, Nataša Bašić, Jurica Budja, August Kovačec, Dalibor Brozović, Radoslav Katičić, Stjepko Težak, Stjepan Babić, itd.

■ Kulturno-lingvistički autorizam

Dok je S. Kordić i neke strane neistomišljenike izrijekom optuživala zbog „nacionalističkoga pristupa jeziku“, profesora Sveina Mønneslanda podrugljivo je nazvala „Balkancem iz Osla“ i to „obrazložila“ ovim riječima: „Kod pojedinih zapadnih filologa koji se bave južnoslavenskim prostorom mora se, nažalost, ukazati na pojavu potpune lingvističke neobrazovanosti i pasivnog preuzimanja stavova balkanskih etnocentričnih filologa« (isticanje moje, M. G.). Snježana Kordić vrijeđala je i onda kada nije pisala o pitanju „srpskohrvatskoga“. Primjerice, recenziji knjige jednoga domaćega jezikoslovca podarila je naslov Pomračenje uma te za autora napisala da mu je „potrebna pomoć profesionalca, ali ne profesionalca lingvistica, jer oni mu, nažalost, ne mogu pomoći“. Obje su recenzije objavljene

u (Viskovićevu) časopisu Književna republika. Simptomatično je da ih je Snježana Kordić skupa s drugim svojim sličnim radovima kategorizirala kao „znanstvene“ na stranicama Hrvatske znanstvene bibliografije. Zanimljivo je i to da S. Kordić kao jedini tračak nade među mlađim hrvatskim jezikoslovcima u Nacionalu spominje Matu Kapovića. Vjerojatno joj je promaknulo da Kapović u svojoj knjizi Čiji je jezik njezino sagledavanje hrvatskoga jezika ocjenjuje kao „nacionalističku interpretaciju“ unitarističke orijentacije, a njezin pristup kao „kulturno-lingvistički autorizam“.

Snježana je Kordić u prosincu 2011. dala intervju i za Večernji list (Obzor, 10. prosinca 2011, str. 60–62). Iz uvodnih riječi novinara Denisa Derka proizlazi da je intervju bio povod to što je S. Kordić „ovih dana bila zapažena gošća sajma knjiga i autora u Puli“. Novinar nekritički tvrdi da S. Kordić u svojoj knjizi Jezik i nacionalizam (2010) „čitira“ i brojne hrvatske jezikoslovce kao prilog svojim tezama „o istovjetnosti jezika“. Na tom temelju formulira pitanje u kojem „brojne hrvatske jezikoslovce“ bez vidljiva razloga sužava na akademika Katičića: „Potpisujete li Katičićeve tvrdnje iz posljednjih godina?“ Tako sročnim pitanjem sugerira čitateljima Večernjega lista da S. Kordić „potpisuje“ prijašnje Katičićeve tvrdnje, no da između Katičićevih „prijašnjih tvrdnja“ i onih „iz posljednjih godina“ postoji nepremostiv jaz. Snježana je Kordić time dobiveni prostor iskoristila da Radoslava Katičića proglasi senilnim starcem kojemu misli lutaju. Poručuje da je Katičić dao velik doprinos, ne doduše na području lingvistike, no da je sada vrijeme da prestane publicirati. Ona savjetuje „svima nama“ – iz kojih sama sebe kontradiktorno isključuje – da kad primijetimo prve znakove nekakvih lutanja u mislima, da prestanemo publicirati. Autorica kao povod tomu uzima jednu Katičićevu izjavu u intervjuu za Vijenac br. 427–429 od 15. srpnja 2010. Riječ je o Katičićevoj konstataciji da srpski jezik dijalektalno gledano može biti štokavski samo u suodnosu prema kajkavštini i čakavštini, a ako se iz sagledavanja izuzme kajkavština i čakavština, da nema razloga srpski smatrati štokavštinom, isto kao što ni makedonski, bugarski ni ruski ne smatramo štokavštinom, iako se i u njima pita što. To je logično i oštromno Katičićevo promišljanje, varirano više puta još od 1995, danas općeprihvaćeno, a neupućenoj se Snježani Kordić pričinjava da je s Katičićevim intervjuom 2010. u Vijencu „izazvalo podsmijeh širom svijeta i dodatno srozalo ionako slab ugled kroatistike, a posebno Katičićeva opusa“. Naravno, ono „širom svijeta“ vrijedi samo za Snježanu Kordić i njezine jugonostalgičarski orijentirane istomišljenike, koje i u svojoj knjizi Jezik i nacionalizam rado predstavlja pod „lingvistika u svijetu“. Umjesto da Večernji list Snježanu Kordić uputi da se nad Katičićevim promišljanjem malo bolje zamisli, Večernji list joj je dao prostor za izrugivanje, ne vidjevši da se autorica zapravo ruga sama sebi, a i listu koji njezino izrugivanje objavljuje. Neshvatljivo je da je Večernji list na to pristao.

Dok se u Večernjem listu na opisani način ocrnjuje Radoslava Katičića, u Nacionalu se Stjepana Babića predstavlja glavnim razlogom zbog kojega se lucidna lingvistica Snježana Kordić, autorica navodno „najčitanije lingvističke knjige nakon raspada Jugoslavije“, danas ne uspijeva zaposliti u Republici Hrvatskoj. Stjepan Babić nikada se nije bavio i ne bavi se pitanjem hoće li netko u Hrvatskoj, ili u inozemstvu, zaposliti Snježanu Kordić. Ako bi npr. NCL Media Grupa, koja je vlasnik tjednika Nacional, odlučila zaposliti Snježanu Kordić, zasigurno ne bi prije toga tražila suglasnost profesora Babića. Dakle, ako ju NCL Media Grupa zaposli ili ne zaposli – a isto vrijedi primjerice i za austrijski koncern Styria Media Group AG koji je vlasnik Večernjega lista – to neće imati veze s profesorom Babićem. Zaključio bih da optužbe iznesene u Nacionalu protiv profesora Babića – one izravne i neizravne – nisu utemeljene. Riječ je o klevetama. Isto vrijedi i za sporne izjave Snježane Kordić u Večernjem listu.

MARIO GRČEVIĆ

DRUŠTVO PRIJATELJA KNJIGE MILIVOJ CVETNIĆ – HRVATSKA KOSTAJNICA

objavljuje

NATJEČAJ

za dodjelu književne nagrade
MILIVOJ CVETNIĆ

Književna nagrada Milivoj Cvetnić utemeljena je sa svrhom afirmacije novih pjesničkih imena u hrvatskoj književnosti, a sastoji se od plakete Milivoj Cvetnić i objavljivanja nagrađene knjige pjesama.

U obzir za nagradu dolaze rukopisi zbirke pjesama.

Uvjeti natječaja

Pravo sudjelovanja na natječaju imaju građani Republike Hrvatske.

Natječaj je namijenjen mladim ili neafirmiranim piscima. U obzir za natječaj dolaze vlastiti rukopisi neobjavljenih pjesama pisanih hrvatskim jezikom, koji se dostavljaju na natječaj u tri (3) istovjetna primjerka. Rukopis treba biti pisan na računalu.

Uz rukopis treba dostaviti kratki životopis s temeljnim podacima o autoru (adresa – prebivalište, telefon, faks, e-mail).

O dodjeli nagrade odlučuje prosudbeni odbor koji imenuje organizator.

Rukopise prispjele na natječaj ne vraćamo. Rezultati natječaja bit će objavljeni do 1. ožujka 2012.

Nagrađena knjiga pjesama izaći će iz tiska do kraja 2012.

Rukopise treba slati na adresu:

Gradska knjižnica i čitaonica Milivoj Cvetnić,
Hrvatska Kostajnica

(za književni natječaj Milivoj Cvetnić)

Vladimira Nazora 17

44430 Hrvatska Kostajnica

Rok za predaju rukopisa je 31. siječnja 2012.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA

Zagreb, Trg bana Jelačića 7/I

raspisuje

NATJEČAJ

za nagrade

DANA HRVATSKE KNJIGE

JUDITA

za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini u 2011.

DAVIDIAS

za najbolji prijevod djela iz hrvatske književne baštine na strane jezike ili najbolju knjigu odnosno studiju inozemnog kroatista o hrvatskoj književnoj baštini u 2011.

SLAVIĆ

za najbolji autorski knjigom objavljen prvenac u 2011.

U obzir će se uzeti knjige koje autori ili nakladnici u 5 (pet) primjeraka dostave do 31. siječnja 2012.

na adresu

**Društvo hrvatskih književnika
„za nagrade Dana hrvatske knjige“**

Trg bana Jelačića 7/I

10000 Zagreb

Nagrade će biti dodijeljene

21. travnju 2012.

u Splitu!